

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 11 0 U 021260 18 Uvp
Banjaluka, 29.10.2020. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sudija Strahinje Ćurkovića predsjednika vijeća, Edine Čupeljić i Smiljane Mrše članova vijeća, uz sudjelovanje zapisničara Nataše Božić, u upravnom sporu po tužbi M.K. iz Š., ... (u daljem tekstu: tužiteljica) protiv tuženog FZO RS, radi poništenja rješenja broj 06/004-5-84/15 od 29.05.2017. godine, u predmetu priznavanja prava na refundaciju troškova nabavke medicinskih sredstava, odlučujući o zahtjevu tuženog za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Banjaluci broj 11 0 U 021260 17 U od 14.02.2018. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 29.10.2020. godine, donio je

P R E S U D U

Zahtjev se uvažava, stav 1. i 2. izreke presude Okružnog suda u Banjaluci broj 11 0 U 021260 17 U od 14.02.2018. godine se preinačava tako da se tužba odbija kao neosnovana.

O b r a z l o ž e n j e

Pobijanom presudom u stavu 1. izreke uvažanjem tužbe poništen je uvodno označeni osporeni akt i upravna stvar riješena tako da je uvažena žalba tužiteljice, izjavljena na rješenje Kancelarije B.L. broj 13/054-2-5503/16 od 15.03.2017. godine, to rješenje poništeno i tužiteljici priznato pravo na refundaciju sredstava utrošenih za nabavku medicinskih sredstava u vidu pelena za odrasle za period od 01.12.2014. godine do 29.02.2016. godine u iznosu koji je označen u zahtjevu; u stavu 2. izreke određeno je da ova presuda u svemu zamjenjuje osporeno rješenje; u stavu 3. izreke tužiteljica se oslobađa obaveze plaćanja troškova sudske takse u ovom upravno-sudskom sporu i u stavu 4. odbijen je zahtjev tuženog za naknadu troškova upravnog spora. Osporenim aktom odbijena je žalba tužiteljice izjavljena protiv rješenja Kancelarije B.L. broj 13/054-2-5503/16 od 15.03.2017. godine kao neosnovana i prvostepeno rješenje potvrđeno. Tim prvostepenim rješenjem odbijen je zahtjev Lj.K. za refundaciju troškova nabavke pelena za odrasle, kao neosnovan.

U obrazloženju te presude sud navodi da je odluka tuženog nezakonita jer da se u konkretnom slučaju radi o refundaciji troškova nabavke medicinskih sredstava-pelena za odrasle, a u vezi kojeg zahtjeva su u ranijem postupku raspravljene sve činjenice i od strane suda utvrđeno da Lj.K. ispunjava uslove za ostvarivanje prava na nabavku tog medicinskog sredstva, te da u ovom postupku u tom pravcu nije nužno „dodatno iscrpljivati“ tužiteljicu i sud sa ponovnim utvrđivanjem činjenica, kako to čini tuženi čije postupanje dovodi do zanemarivanja ljudskih prava koja su zaštićena Ustavom BiH, Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i osnovnim slobodama (Konvencija), pa i Zakonom o zdravstvenoj zaštiti. Kod takvog činjeničnog utvrđenja tuženi pogrešno zahtjeva dostavljanje računa kao dokaza o potrošenim sredstvima za nabavku pelena, koje tužiteljica odnosno njen suprug Lj.K. nisu

dostavili, a on je dokazao da nije mogao za sporni period od 01.12.2014. do 29.02.2016. godine sačuvati sve maloprodajne račune, a dokazao je da su mu pelene kupovali sinovi i da bez tog medicinskog sredstva, zbog teškog zdravstvenog stanja nije mogao funkcionisati. S obzirom da je u prethodnom postupku utvrđeno nespornim da je tužilac nepokretan i da ne kontroliše stolicu i mokrenje, to su mu zbog prirode bolesti, od čijih posljedica je preminuo, bile neophodne pelene za odrasle i ranije. Zbog navedenog smatra da su ispunjeni uslovi iz odredbe člana 51. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik RS“ broj 109/05 i 63/11, u daljem tekstu: ZUS) za meritorno rješenje ove upravne stvari kao u izreci pobijane presude.

Blagovremenim zahtjevom za vanredno preispitivanje te presude, tuženi osporava njenu zakonitost zbog pogrešne primjene materijalnog prava i zbog povrede odredaba Zakona o upravnim sporovima koje se ogleda u povredi odredbe člana 29. stav 2. ZUS, koja odredba propisuje uslove za donošenje meritorne odluke, koji u konkretnom slučaju nisu ispunjeni, s obzirom da je sud meritorno odlučio prihvatajući samo navode tužiteljice bez jasnog obrazloženja i bez navođenja odredaba materijalnog prava na osnovu kojih je ovaj spor riješio u sporu pune jurisdikcije. Sud se ne izjašnjava i ne obrazlaže činjenicu da je prije pokretanja upravnog spora Lj.K. preminuo, da se u postupku odlučivalo o njegovom pravu, a ne o pravu tužiteljice, a nije se izjasnio ni na navode tuženog iz odgovora na tužbu da je tužba podnesena od strane neovlaštenog lica odnosno od strane supruge preminulog Lj.K., koja shodno odredbama člana 4. stav 2. Zakona o zdravstvenom osiguranju („Službeni glasnik RS“ broj: 18/99-110/16) nema aktivnu legitimaciju za pokretanje ovog upravnog spora. Nižestepeni sud se više rukovodi humanim razlozima pozivajući se na teško zdravstveno stanje Lj.K. i kao jedino obrazloženje postavlja pitanje vezano za ljudska prava imenovanog zaštićena Ustavom BiH i Konvencijom. Sud pogrešno cijeni da se fiskalni računi ne moraju čuvati, da to nije jedina vjerodostojna isprava u ovoj upravnoj stvari i da je neprihvatljivo da se ne poklanja vjera teškom bolesniku. Iz navedenog jasno proizlazi da presuda nije donesena na osnovu zakona, te da se sud u istoj rukovodio subjektivnim i humanim principima. Ukazuje i na povredu odredbe člana 56. Pravilnika o sadržaju, obimu i načinu ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu („Službeni glasnik RS“ broj: 102/11-17/18, u daljem tekstu: Pravilnik) koji propisuje uslove za ostvarivanje prava na refundaciju troškova zdravstvene zaštite, a koji u konkretnom slučaju nisu ispunjeni jer izjave sinova preminulog Lj.K. i kopije maloprodajnih računa nisu dokaz da su to troškovi nabavke pelena za odrasle, a posebno ne dokaz da su iznosili tačno 1.035,00 KM koliko tužiteljica potražuje. Sud je u potpunosti zanemario da je prilikom vođenja upravnog postupka i spora neophodno utvrditi sve relevantne činjenice i potkrijepiti ih dokazima. Shodno navedenom predlaže da se pobijana presuda ukine ili preinači.

Tužiteljica u odgovoru na zahtjev osporava njegove navode i ukazuje da iz razloga pobijane presude proizlazi da je ista donesena u smislu odredbe člana 51. ZUS koja propisuje uslove za meritorno odlučivanje koji su ispunjeni s obzirom da tuženi nije postupio po presudi tog suda broj 11 0 U 016327 15 U od 28.01.2016. godine po kojoj je doneseno rješenje od 25.02.2016. godine kojim je njenom suprugu odobrena nabavka medicinskog sredstva-pelena za odrasle, pa s obzirom da je ona pravni sljednik pokojnog supruga čiji legitimitet je tužena prihvatila u postupku to ima aktivnu legitimaciju da pokrene ovaj upravni spor. Nižestepeni sud je pravilno odlučio primjenom odredbe člana 51. ZUS, a činjenica da u izreci presude nije tačno naznačen iznos sredstava koji se dosuđuju na ime refundacije troškova ne utiče na njenu zakonitost, s obzirom da se sud pozvao na iznos koji je označen u zahtjevu a iz zahtjeva proizlazi da je to iznos od 1.035,00 KM, a naveden je i u obrazloženju presude. Osporava i sve ostale navode tuženog jer iz obrazloženja presude proizlazi jasan tok postupka koji je proveden od strane tuženog i u kojem su detaljno opisane sve radnje koje je preduzimao njen pokojni suprug, kao i dopis koji je uputila direktoru tužene dana 22.05.2017. godine u kojem ga

obaviještava o smrti supruga te činjenici da će nastaviti postupak po tužbi. U konkretnom slučaju ne radi se o prenosu ni o nasljeđivanju prava iz zdravstvenog osiguranja, već o naplaćivanju novčanih sredstava koji su priznati za naprijed navedeni period u ranijoj presudi tog suda od 28.01.2016. godine. Tužena strana se proizvoljno poziva na odredbe člana 56. do 58. Pravilnika i pored svih nespornih činjenica koji van svake razumne sumnje ukazuju na tešku bolest njenog pokojnog supruga i na neophodnost nabavke navedenog medicinskog sredstva. Predlaže da se zahtjev odbaci, pobijana presuda potvrdi i da se zbog lošeg finansijskog stanja oslobodi plaćanja svih troškova postupka.

Razmotrivši zahtjev, pobijanu presudu, odgovor na zahtjev te ostale priloge u spisima predmeta, na osnovu odredbe člana 39. Zakona o upravnim sporovima ("Službeni glasnik RS" broj 109/05 i 63/11, u daljem tekstu: ZUS), ovaj sud je odlučio kao u izreci ove presude iz slijedećih razloga:

Predmet ove upravne stvari je zahtjev prednika tužiteljice, njenog supruga Lj.K. od 22.03.2016. godine kojim je zatražio refundaciju novčanih sredstava u iznosu od 1.035,00 KM na ime nabavke medicinskih sredstava-pelena za odrasle za period od 01.12.2014. do 29.02.2016. godine. U zahtjevu je navedeno da mu je odobrena nabavka tog medicinskog sredstva u količini od 2 komada dnevno po rješenju tuženog od 25.02.2016. godine koje je doneseno u izvršenju ranije presude nižestepenog suda od 28.01.2016. godine, pa da to pravo ostvaruje počev od 01.03.2016. godine, a imajući u vidu navode iz presude da je van svake sumnje da mu to pravo pripada i za raniji period od podnošenja zahtjeva za ostvarivanje prava na nabavku tj. od 01.12.2014. godine pa do donošenja rješenja 29.02.2016. godine. U dopuni zahtjeva, na traženje prvostepenog organa priložio je izjave sinova M.K. i M.K.1 u kojoj su naveli da su u tom periodu za svog oca kupovali pelene za odrasle, a priložio je i fotokopije maloprodajnih fiskalnih računa, 3 računa od 08.07.2015., 08.09.2015. i 11.02.2016. godine na iznose od po 23,00 KM i od 19,95 KM za kupovinu pelena za odrasle, te nalaz ljekara specijaliste neuropsihijatra u kojem mu se preporučuje korišćenje pelena za odrasle zbog inkontinencije i nepokretnosti. Predmetnim prvostepenim rješenjem zahtjev Lj.K. odbijen je kao neosnovan uz obrazloženje da uz zahtjev, a ni uz dopunu zahtjeva nije priložena dokumentacija potrebna za odobrenje refundacije troškova u smislu odredbe člana 56. stav 1. tačka d) Pravilnika, odnosno da nije dostavio original račune koje glase na ime kao dokaz da je imenovani platio za nabavku pelena za odrasle potraživani iznos od 1.035,00 KM. Osporenim aktom odbijena je žalba i prvostepeno rješenje potvrđeno uz prihvatanje svih razloga datih u njegovom obrazloženju.

Po ocjeni ovog suda pravilan je zaključak upravnih organa da imenovani nije ispunio uslove iz odredbe člana 56. Pravilnika da mu se odobri refundacija nabavke medicinskih sredstava-pelena za odrasle za period od 01.12.2014. do 29.02.2016. godine u iznosu od 1.035,00 KM. Ovo jer nije uz zahtjev, a ni u toku postupka dostavio dokaze o izvršenim uplatama novčanih sredstava odnosno nije dostavio račune koji glase na ime, kao dokaz da su on odnosno članovi njegove porodice zaista platili nabavku pelena za odrasle u potraživanom iznosu. To nije učinila ni tužiteljica koja je stupila u postupak po smrti tužioca, podnošenjem tužbe kojom je pokrenula ovaj upravni spor. Fiskalni računi, koji su dostavljeni uz zahtjev se ne mogu prihvatiti kao dokaz, prije svega jer kao takvi ne glase na ime, a uz to su loše fotokopije, radi se samo o tri računa u mnogo manjem iznosu od potraživanog, pa čak i da se mogu prihvatiti, ne predstavljaju dokaz da su pelene nabavljene u u potraživanom iznosu. Pismene izjave M.K. i M.K.1 samo upućuju na zaključak da su pelene kupovane, ali kod nedostatka računa ne utiču na činjenično utvrđenje u ovoj upravnoj stvari.

Shodno navedenom zaključak nižestepenog suda da tužiteljica ispunjava uslove da joj se odobri refundacija nabavke medicinskih sredstava-pelena za odrasle za sporni period i u potraživanom iznosu, je neosnovan i zasnovan na činjeničnom utvrđenju iz ranijeg postupka provedenom po zahtjevu Lj.K. za ostvarivanje prava na nabavku medicinskih sredstava-pelena za odrasle, okončan presudom tog suda od 28.01.2016. godine. S obzirom da se radi se o dva različita postupka, ostvarivanja prava na nabavku medicinskih sredstava i refundaciji utrošenih sredstava nabavke medicinskih sredstava, nije bilo mjesta primjeni odredbe člana 51. ZUS, ni donošenju meritorne odluke, na što tuženi u zahtjevu osnovano ukazuje. Ta odredba propisuje situaciju kada tuženi poslije poništenja osporenog akta donesen upravni akt protivno pravnom shvatanju suda ili protivno primjedbama suda u pogledu postupka, a tužilac podnese novu tužbu i određuje da je sud dužan da sam riješi upravnu stvar presudom. Međutim ovdje Lj.K. nije podnio tužbu protiv rješenja od 29.02.2016. godine, već je podnio novi zahtjev za refundaciju, koji se nije mogao poistovjetiti sa navedenom činjeničnom i pravnom situacijom, kako je to pogrešno učinio nižestepeni sud.

Nema osnova prigovor tuženog da tužiteljica nema aktivnu legitimaciju za podnošenje tužbe, te da je tužbu trebalo odbaciti. Ovo s obzirom da se u konkretnom slučaju ne radi o prenošenju ni nasljeđivanju prava iz zdravstvenog osiguranja, već se radi o refundaciji sredstava na ime nabavke medicinskih sredstava za njenog pokojnog supruga.

Iz iznijetih razloga, ovaj sud nalazi da su pobijanom presudom ostvareni razlozi iz člana 35. stav 2. ZUS, pa se zahtjev tuženog uvažava na način određen u izreci ove presude na osnovu odredaba člana 40. stav 1. i 2. toga zakona, jer nisu ostvareni razlozi iz člana 10. ZUS za poništenje osporenog akta.

U preostalom dijelu presuda ostaje neizmijenjena jer nije osporavana.

Zapisničar
Nataša Božić

Predsjednik vijeća
Strahinja Ćurković

Za tačnost otpavka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Ačić